

CRÒNICA LEGISLATIVA DE L'ESTAT ESPANYOL

Primer semestre de 2016

Anna M. Pla Boix*

Resum

El text recull les disposicions normatives amb contingut relacionat amb usos lingüístics publicades al *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE) durant el primer semestre de l'any (de gener a juny de 2016).

Paraules clau: Estat espanyol; dret lingüístic.

LEGISLATIVE REPORTS ON THE SPANISH STATE

Abstract

The text includes new regulations that affect the uses, the linguistic rights and the legal system of the language published in the Official Gazette of the Government of Spain during the first half of the year (between January and June 2016).

Keywords: Spanish State; Linguistic Law.

Aquesta crònica proposa esbossar, succintament, les principals disposicions normatives d'incidència en matèria lingüística que s'han publicat al *Butlletí Oficial de l'Estat* (en endavant BOE), des d'1 de gener a 30 de juny de 2016. Així doncs, el període estudiat abasta un semestre políticament convuls. I això perquè, recordem-ho, la XI Legislatura de les Corts Generals, nascuda de les eleccions generals celebrades el propassat 20 de desembre de 2015,¹ ha estat excepcionalment breu. De fet, a data d'avui, ha estat la més breu de la democràcia espanyola perquè s'iniciava formalment el 13 de gener de 2016, amb la constitució de les noves Corts,² i finia formalment el 3 de maig del mateix any amb la seva dissolució i la convocatòria de noves eleccions.³ En el rerefons d'aquests nous comicis va planejar la impossibilitat de forjar acords per garantir la investidura del president del Govern en un hemicicle altament fragmentat, on l'emergència de noves hegemonies polítiques va posar de manifest la crisi del tradicional bipartidisme.⁴ Indefugiblement,

Anna M. Pla Boix, professora de dret constitucional, Universitat de Girona, anna.pla@udg.edu.

Citació recomanada: PLA BOIX, Anna M. «Crònica legislativa de l'Estat espanyol. primer semestre 2016», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm. 66, 2016, p. 317-321. DOI: [10.2436/rld.i66.2016.2868](https://doi.org/10.2436/rld.i66.2016.2868).

1 [BOE núm. 257 de 27 d'octubre de 2015](#)

2 Vegeu Reial decret 977/2015, de 26 d'octubre, de dissolució del Congrés dels Diputats i del Senat i de convocatòria d'eleccions, publicat al [BOE núm. 257 de 27 d'octubre de 2015](#).

3 Vegeu Reial decret 184/2016, de 3 de maig, de dissolució del Congrés dels Diputats i del Senat i de convocatòria d'eleccions, publicat al [BOE núm. 107, de 3 de maig de 2016](#).

4 Resultats electorals [consultables en línia](#).

aquest escenari polític i parlamentari va condicionar la tasca legislativa, també la d'incidència en matèria lingüística.

És més, aquestes circumstàncies expliquen el fet que la producció normativa estatal durant el semestre estudiat hagi estat excepcionalment migrada. Als efectes que aquí interessen, el dret lingüístic no és objecte de cap canvi normatiu rellevant. De fet, les disposicions normatives d'incidència en matèria lingüística que s'aproven durant aquest període són molt poc significatives. D'entrada, no s'aprova cap disposició amb rang de llei d'incidència en l'estatus normatiu de les llengües. I en el que concerneix les disposicions de rang reglamentari, com s'estudiarà amb deteniment a les pàgines que segueixen, incideixen sobre qüestions molt tangencials i projectades a àmbits molt concrets.

Així, en el que concerneix l'àmbit educatiu, es continua impulsant el desplegament de la LOMCE, amb l'aprovació de diferents ordres del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport d'incidència directa o tangencial en matèria lingüística. Aquest és el cas, a tall d'exemple i per totes,⁵ de l'Ordre ECD/594/2016, de 25 d'abril, per la qual es regula la realització de l'avaluació final d'Educació Primària en l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, disposició reglamentària que estableix al llarg del seu articulat, l'avaluació de les competències lingüístiques.⁶ Destaca igualment l'Ordre ECD/648/2016, de 26 d'abril, per la qual s'estableix el currículum de sis cicles formatius de formació professional en l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. El seu preàmbul recorda que l'article 6bis.4 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, encomana al Govern l'establiment dels objectius, competències, continguts, resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació del currículum bàsic dels cicles formatius de formació professional, bo i recordant que "els continguts del currículum bàsic requeriran el 55% dels horaris escolars per a les comunitats autònomes que tinguin llengua cooficial i el 65% per a les quals no la tinguin". Partint d'aquesta base, el seu articulat també estableix diverses referències a la programació i avaluació de competències lingüístiques.⁷

En el que concerneix a l'ensenyament universitari, durant el semestre estudiat s'aprova el Reial decret 195/2016, de 13 de maig, pel qual s'estableixen els requisits per a l'expedició del suplement europeu al títol universitari de doctor. Aquesta disposició reglamentària estableix diverses previsions lingüístiques projectades a identificar la llengua que cal emprar en certes dades identificatives d'aquest títol acadèmic.⁸

I encara en l'àmbit formatiu, s'aprova també l'Ordre PRE/189/2016, de 17 de febrer, per la qual es regula el reconeixement de qualificacions professionals adquirides a d'altres estats membres de la Unió Europea per a l'exercici a Espanya de la professió de traductor-intèrpret jurat.⁹

Dit això, durant el semestre estudiat, el BOE també es fa ressò de diverses iniciatives que promouen difondre l'ensenyament i ús de la llengua castellana a l'estranger. Aquest és el cas de la Resolució de 31 de maig de 2016, de la Secretaria d'Estat de Cultura, per la qual es concedeixen ajudes del programa Hispanex per a persones físiques en l'àmbit universitari estranger, per a la promoció exterior de la llengua i cultura

5 Vegeu també:

- Ordre ECD/279/2016, de 26 de febrer, per la qual es modifica l'Ordre ECD/1361/2015, de 3 de juliol, per la qual s'estableix el currículum d'educació secundària obligatòria i batxillerat per a l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, i se'n regula la implementació, així com l'avaluació contínua i determinats aspectes organitzatius de les etapes. Publicada al [BOE núm. 56, de 5 de març de 2016](#).
- Ordre ECD/462/2016, de 31 de març, per la qual es regula el procés d'incorporació de l'alumnat a un curs d'educació secundària obligatòria o de batxillerat del sistema educatiu definit per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, com a matèries no superades del currículum anterior a la seva implantació. Publicada al [BOE núm. 82, de 5 d'abril de 2016](#)
- Resolució de 16 de març de 2016, de la Direcció General de Formació Professional, per la qual es convoca la celebració de la prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de la formació professional inicial del sistema educatiu, en l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, publicada al [BOE núm. 82, de 5 d'abril de 2016](#).

6 Vegeu article 11 i disposició addicional segona, al [BOE núm. 100, de 26 d'abril de 2016](#).

7 [BOE núm. 106, de 3 de maig de 2016](#)

8 BOE suplement en llengua catalana al [núm.134 de 3 de juny de 2016](#)

9 [BOE núm. 44, de 20 de febrer de 2016](#)

espanyoles, corresponents a l'any 2016;¹⁰ o a tall d'exemple i per totes, la Resolució d'11 de maig de 2016, de la Secretaria d'Estat d'Educació, Formació Professional i Universitats per a la qual es convoquen ajudes a cursos d'espanyol adreçats a professors polonesos en col·laboració amb l'Institut Cervantes (Programa Europrof).¹¹ Es tracta, com és de veure, d'iniciatives de promoció de l'ensenyament de la llengua oficial de l'Estat molt puntuals i projectades a l'exterior. Val a dir que d'altres disposicions promouran l'ensenyament d'idiomes estrangers. Aquest és el cas, a tall d'exemple i per totes, de la Resolució de 7 de juny de 2016, de l'Institut Nacional d'Administració Pública, per la qual es convoquen accions formatives en matèria d'idiomes per al segon semestre de 2016.¹²

I, enllaçant amb aquesta previsió, pot esmentar-se també que diverses disposicions publicades al BOE de 21 de maig de 2016 convoquen diferents processos selectius per a l'ingrés a centres docents militars de formació, i en totes aquestes convocatòries s'establiran també referències molt tangencials a qüestions lingüístiques projectades singularment a l'avaluació dels coneixements de llengua anglesa. Aquest és el cas de les resolucions de la Subsecretaria del Ministeri de Defensa de 17 de maig¹³ o de la Direcció General de la Guàrdia Civil de 26 d'abril.¹⁴ A d'altres processos selectius convocats durant el semestre estudiat les proves d'avaluació dels coneixements de la llengua estrangera seran voluntàries.¹⁵

En el que concerneix l'Administració de Justícia, les úniques disposicions publicades al BOE durant el període estudiat es projecten primordialment a la convocatòria de concursos de trasllat per a la provisió de places de diferents cossos. Aquest és el cas de les ordres JUS/218/2016, de 17 de febrer i JUS JUS/882/2016, de 26 de maig, per les quals es convoquen concursos de trasllat per a la provisió de places del cos de lletrats de l'Administració de Justícia.¹⁶ Les bases d'ambdues convocatòries públiques estableixen la valoració del mèrit per al coneixement de la llengua oficial i pròpia de les comunitats autònomes amb règims de cooficialitat lingüística, bo i garantint que el seu coneixement oral i escrit representarà "un reconeixement de puntuació equivalent a un, dos o tres anys antiguitat, segons el nivell de coneixement", d'acord amb la normativa en vigor a les comunitats autònomes, acreditat mitjançant la pertinent certificació i atenent als barems que figuren a les bases setenes d'ambdues disposicions. I encara enllaçant amb aquestes disposicions, també durant el semestre estudiat, es publica al BOE la Resolució de 2 de febrer de 2016 per la qual es resolen sol·licituds de lletrats de l'Administració de Justícia sobre reconeixement del mèrit preferent del coneixement oral i escrit de la llengua oficial i del dret propi de determinades comunitats autònomes a efectes de concursos de trasllats.¹⁷

Seguint en l'àmbit judicial, el BOE de 12 de maig de 2016 publica també diverses convocatòries públiques de concursos de trasllats entre funcionaris dels cossos i escales de gestió processal i administrativa, tramitació processal i administrativa i auxili judicial de l'Administració de Justícia, aprovades per resolucions de 25 d'abril de 2016. La tercera de les bases que regulen les convocatòries esmentades, intitolada en tots els

¹⁰ [BOE núm. 155, de 28 de juny de 2016](#)

¹¹ [BOE núm. 120, de 18 de maig de 2016](#)

¹² [BOE núm. 139 de 9 de juny de 2016](#)

¹³ Més concretament:

- Resolució 452/38062/2016, de 17 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p. 33766](#)

- Resolució 452/38063/2016 de 17 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p. 33808](#)

- Resolució 452/38064/2016, de 17 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p. 33852](#)

- Resolució 452/38065/2016, de 17 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p.33897](#)

- Resolució 452/38066/2016, de 17 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p.33939](#)

- Resolució 452/38067/2016, de 17 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p. 34001](#)

- Resolució 452/38070/2016, de 19 de maig, [BOE núm. 123 de 21 de maig de 2016, p. 34045](#)

¹⁴ Més concretament, vegeu referències a l'avaluació de coneixements de llengua estrangera, referint-se a l'anglès o francès, que consten a la Resolució 160/38057/2016, de 26 d'abril, [BOE núm. 112 de 9 de maig de 2016](#).

¹⁵ Per exemple, vegeu base 6.2 (exercici voluntari d'idioma) de la Resolució de 12 d'abril de 2016, de la Direcció General de la Policia, per la qual es convoca oposició lliure per cobrir places d'alumnes a l'Escola Nacional de Policia, aspirants a ingrés a l'Escola bàsica, categoria de Policia, del Cos Nacional de Policia, publicada al [BOE núm. 97 de 22 d'abril de 2016](#)

¹⁶ Publicades al [BOE núm. 48 de 25 de febrer de 2016](#) i [BOE núm. 138 de 8 de juny de 2016](#)

¹⁷ [BOE núm. 43 de 19 de febrer de 2016](#)

casos “Barems”, estableix que la valoració de mèrit per a l’adjudicació dels llocs de treball es farà d’acord amb el barem establert per valorar l’antiguitat (article 48.1.a del Reial decret 1451/2005, de 7 de desembre) i el coneixement de la llengua oficial pròpia de les comunitats autònomes, segons el que estableix l’apartat b) del mateix article.¹⁸ I enllaçant encara amb la valoració del mèrit pel coneixement lingüístic, també es garanteix a l’Acord de 12 de maig de 2016, de la Comissió Permanent del Consell General del Poder Judicial, per la qual es promociona a la categoria de magistrat als jutges a qui correspongui per torn d’antiguitat i es convoca concurs per a la cobertura de vacants. La clàusula segona d’aquest Acord, intitulada “Concurs”, al seu epígraf 5.c) estableix que, “els que desitgin fer valer com a mèrit específic el coneixement de la llengua i/o dret propi de les comunitats autònomes, on n’hi hagi, hauran de fer constar aquesta circumstància a la seva sol·licitud”.¹⁹

Així mateix, d’altres disposicions reglamentàries estableixen també previsions lingüístiques puntuals en sectors molt diversos. Aquest és el cas de l’Ordre JUS/577/2016, de 19 d’abril, sobre inscripció en el Registre civil de determinats matrimonis celebrats de forma religiosa i l’aprovació del model de certificat de capacitat matrimonial i de celebració de matrimoni religiós. El seu article 5 estableix que, a les comunitats autònomes amb règims de cooficialitat lingüística, els models de certificats es redactaran en text bilingüe, és a dir, en castellà i en l’altre idioma cooficial.²⁰ Val a dir que d’altres disposicions reglamentàries estableixen també previsions projectades a determinar la llengua emprada en la redacció de certs formularis oficials. Aquest és el cas de sengles resolucions de 26 de febrer de 2016 de la Direcció General dels Registres i del Notariat, per les quals es modifiquen, respectivament, els models establerts a l’Ordre JUS/1698/2011, de 13 de juny i a l’Ordre JUS/206/2009, de 28 de gener, per les quals s’aproven els models per a la presentació al Registre Mercantil dels comptes anuals consolidats i dels comptes anuals dels subjectes obligats a la seva publicació i es dona publicitat a les traduccions de les llengües cooficials pròpies de cada comunitat autònoma.²¹

Igualment, és convenient informar del Reial decret 188/2016, de 6 de maig, pel qual s’aprova el Reglament que estableix els requisits de comercialització, posada en servei i ús d’equips radioelèctrics, i es regula el procediment per a l’avaluació de la conformitat, la vigilància del mercat i el règim sancionador dels equips de telecomunicació. Els articles 9 i 11 d’aquest reglament estableixen obligacions lingüístiques de fabricants i importadors d’equips radioelèctrics.²² En termes similars, el Reial decret 98/2016, d’11 de març, pel qual es regulen els requisits de seguretat, tècnics i de comercialització de les motos nàutiques, les embarcacions esportives i els seus components també preveu obligacions lingüístiques dels fabricants als seus articles 17 i 29, als quals ens remetem.²³

Convé ressenyar també les diferents resolucions de la Presidència del Consell Superior d’Esports, depenent del Ministeri d’Educació, Cultura i Esport, en virtut de les quals s’acorda publicar els estatuts o modificacions

18 Així mateix, el segon paràgraf d’aquesta base tercera, a la dicció literal de totes les resolucions publicades excepte la Comunitat de Madrid, necessita textualment el barem per al coneixement oral i escrit de la llengua oficial i pròpia de la Comunitat Autònoma. Per a una ampliació sobre la dicció d’aquestes resolucions, vegeu:

- Catalunya, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- Galícia, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- Cantàbria, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- La Rioja, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- Comunitat Valenciana, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- Aragó, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- Comunitat Foral de Navarra, vegeu [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).
- Comunitat de Madrid, [BOE núm. 115, de 12 de maig de 2016](#).

19 [BOE núm. 121, de 19 de maig de 2016](#)

20 [BOE núm. 97, de 22 d’abril de 2016](#)

21 [BOE núm. 59, de 9 de març de 2016 p. 18780](#) i [BOE núm. 59, de 9 de març de 2016 p.18771](#)

22 Vegeu paràgrafs 7, 8 i 12 de l’article 9, així com l’article 11.9 del Reglament. Publicat al [BOE núm. 113, de 10 de maig de 2016](#)

23 [BOE núm. 64, de 15 de març de 2016](#)

d'estatuts de diverses federacions espanyoles com la de piragüisme,²⁴ voleibol,²⁵ bàdminton,²⁶ boxa,²⁷ golf²⁸ o tennis.²⁹ A l'articulat de tots aquests estatuts s'estableixen previsions lingüístiques, principalment projectades a l'ús preceptiu d'almenys la llengua castellana en l'emissió de llicències de federacions esportives autonòmiques.

Finalment, el BOE publica també d'altres disposicions normatives que adopten diverses mesures de política lingüística com ara la convocatòria d'una línia de subvencions públiques a l'edició de llibres en llengua castellana i llengües cooficials.³⁰

Més enllà de les disposicions normatives estatals que s'han identificat a les pàgines precedents, durant el semestre estudiat diversos BOE publiquen també lleis autonòmiques així com sentències del Tribunal Constitucional d'incidència en matèria lingüística. En el que concerneix les lleis autonòmiques, destaca singularment la publicació de la Llei de les Illes Balears 4/2016, de 6 d'abril, de mesures de capacitació lingüística per a la recuperació de l'ús del català en l'àmbit de la funció pública.³¹ I, pel que fa a la jurisprudència constitucional, destaca la STC 56/2016, de 17 de març, que resol el recurs d'inconstitucionalitat interposat contra diferents articles de la Llei aragonesa 3/2013, de 9 de maig, d'ús, protecció i promoció de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies de l'Aragó³² o la STC 38/2016, de 3 de març, resolutòria del recurs d'inconstitucionalitat interposat contra diferents previsions del Decret llei 5/2013, de 6 de setembre, pel qual s'adopten determinades mesures urgents amb relació amb la implementació, per al curs 2013-2014, del sistema de tractament integrat de les llengües als centres docents no-universitaris de les Illes Balears.³³ D'altres cròniques publicades en aquesta *Revista* n'analitzen succintament el seu contingut i abast.

24 [BOE núm. 120 de 18 de maig de 2016](#). Vegeu article 93.8

25 [BOE núm. 120 de 18 de maig de 2016](#). Vegeu article 56.3

26 [BOE núm. 102 de 28 d'abril de 2016](#). Vegeu article 14.1.b)

27 [BOE núm. 101 de 27 d'abril de 2016](#). Vegeu article 75.5

28 [BOE núm. 101 de 27 d'abril de 2016](#). Vegeu article 16.3

29 Vegeu articles 4 i 20.4 de la Resolució, publicada al [BOE núm. 21 de 25 de gener de 2016](#)

30 Resolució de 23 de febrer de 2016, de la Secretaria d'Estat de Cultura, per la qual es convoquen subvencions, en règim de concurrència competitiva, per a l'edició de llibres, publicada al [BOE núm. 55 de 4 de març de 2016](#)

31 Publicada al [BOE núm. 105 de 2 de maig de 2016](#). També es publica al BOE la Llei de les Illes Balears 1/2016, de 3 de febrer, de modificació de la Llei 3/1983, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears (vegeu [BOE núm. 65 de 16 de març de 2016](#)) En remetem a les notícies legislatives ressenyades a la Crònica legislativa de les Illes publicada semestralment en aquesta mateixa Revista.

32 [BOE núm. 97 de 22 d'abril de 2016](#)

33 [BOE núm. 85 de 8 d'abril de 2016](#)